

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum hoc sacramentum habeat aliquam formam? 7

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

nō autem in usu: & ideō proprie loquendo, illud quod est materia sacramenti, non est quid consecratum: unde nō præxigitur aliqua sanctificatio circa materiam per episcopum facta, sed exigitur sanctificatio altaris, & huiusmodi; & etiam ipsius sacerdotis, quæ non nisi per Episcopum fieri potest. Unde in illo etiã sacramento ostenditur potestas sacerdotalis ab Episcopo deriuata, vt Dionys. dicit †. Ideō autem illam consecrationem materiæ potest facere sacerdos, quæ est in se sacramentum, & non illam, quæ vt sacramentale quoddam ordinatur ad sacramentum, quod consistit in usu fidelium: quia quantum ad corpus Christi verum, nullus ordo est supra sacerdotium; sed quantum ad corpus Christi mysticum, Episcopalis ordo est supra sacerdotalem, vt infra dicitur †.

ex cap. 3. eccl. hier.

q. 40. r. 4

Ad secundum dicendum, quod materia sacramenti non est talis materia, vt in qua fiat aliquid per eum qui ea vritur, sicut est in artibus mechanicis; sed vt eius virtute aliquid fiat: & sic participat aliquid de ratione causæ agentis, in quantum est instrumentum quoddam diuinæ operationis. Et ideō oportet quod à superiori arte, vel potestate talis virtus materiæ acquiratur. Quia in causis agentibus quanto aliquid agens est prius, tanto est perfectius: in causis autem pure materialibus quanto materia est prior, tanto imperfectior.

ARTIC. VII.

Virum hoc sacramentum habeat aliquam formam?
Ad septimum sic proceditur. Videtur, quod hoc sacramentum non habeat aliquam formam. Cum enim efficacia sacramentorum sit ab institutione, & item à forma, oportet quod forma tradatur ab ipso, qui sacramentum instituit. Sed forma huius sacramenti, non inuenitur tradita neque à Christo, neque ab Apostolis. Ergo hoc sacramentum non habet aliquam formam.

117
Tho. ubi sup. ar. 4. q. 1. c. seqq.

¶ Præterea, Ea quæ sunt de necessitate sacramenti, observantur eodem modo apud omnes. Sed nihil magis

magis est de necessitate sacramenti habentis formam, quam ipsa forma. Ergo cum non sit aliqua forma communiter obseruata ab omnibus in hoc sacramento, quia diuersi diuersis verbis vtuntur; videtur, quod hoc sacramentum non habeat aliquam formam.

¶ 3 Præterea, In baptismo non requiritur forma nisi ad sanctificationem materiæ, quia est aqua verbo vitæ diluendis criminibus sanctificata*. Sed hoc sacramentum habet materiam prius sanctificatam. Ergo non indiget aliqua forma verborum.

SED contra est, quod Magister † dicit, quod omne sacramentum nouæ legis consistit in rebus & verbis. Verba autem sunt forma sacramenti. Ergo cum hoc sit sacramentum nouæ legis, videtur, quod habeat formam.

¶ Præterea, Ad hoc est ritus vniuersalis ecclesiæ, quæ quibusdam verbis vtitur in collatione huius sacramenti.

RESPONDEO dicendum, quod quidam dixerunt, quod nulla est forma de necessitate huius sacramenti. Sed hoc videtur derogare effectui huius sacramenti. Quia omne sacramentum efficit significando; significatio autem materiæ non determinatur ad effectum determinatum, cum ad multa se possit habere, nisi per formam verborum: & ideo in omnibus sacramentis nouæ legis, quæ efficiunt quod figurant, oportet esse, & res, & verba. Et præterea Iacobus totam vim huius sacramenti videtur constituere in oratione, quæ est forma huius sacramenti, vt dicitur*. Et ideo prædicta opinio præsumptuosa videtur & erronea. Et propter hoc dicendum, sicut communiter dicitur, quod habet formam determinatam, sicut & alia sacramenta.

Ad primum ergo dicendum, quod sacra Scriptura omnibus communiter proponitur: & ideo forma Baptismi, qui ab omnibus dari potest, debet in sacra Scriptura exprimi: & similiter forma Eucharistiæ,

Hugo de
S. Viñt.
lib. Sum-
ma Sent.
tract. 9.
c. 4. & ci-
tat Tho.
in 4. d. 3.
q. unica.
ar. 1. q. 2.
ar. 1.
† lib. 4.
sent. d. 1.
S. D.

Iacob. 3.

* in re-
spon. ad
2. huius
art. et q.
presenti,
ar. 8. et 9

quæ exprimit sacramenti illius fidem, quæ est de necessitate salutis. Sed formæ aliorum sacramentorum non inveniuntur in sacra Scriptura traditæ: sed hæc ecclesia ex traditione Apostolorum habet, qui à Domino acceperunt: vt dicit Apost. 1. Cor. 11. Ego enim accepi à Domino, quod & tradidi vobis, &c.

Ad secundum dicendum, quod illa verba, quæ sunt de essentia formæ, scilicet oratio deprecatiua, ab omnibus dicuntur: sed alia, quæ sunt de bene esse, non obseruantur ab omnibus.

Ad tertium dicendum, quod materia baptismi habet quendam sanctificationem per se ex ipso tactu carnis Saluatoris: sed ex forma verborum accipit sanctificationem actu ad sanctificantem: & similiter post sanctificationem materiæ huius sacramenti secundum se, requiritur sanctificatio in vsu, per quam actu sanctificet.

ARTIC. VIII.

Utrum forma huius sacramenti debeat proferri per orationem indicatiuam, & non per deprecatiuam?

118

Ad octauum sic proceditur. Videtur, quod forma huius sacramenti debeat proferri per orationem indicatiuam, & non per deprecatiuam. Quia omnia sacramenta nouæ legis habent certum effectum. Sed certitudo effectus non exprimitur in formis sacramentorum, nisi per orationem indicatiuam, vt cum dicitur, hoc est corpus meum, vel ego te baptizo, &c. Ergo forma huius sacramenti debet esse oratio indicatiua.

¶ 2 Præterea, In formis sacramentorum debet exprimi intentio ministri, quæ requiritur ad sacramentum. Sed intentio conferendi sacramentum, non exprimitur nisi per orationem indicatiuam. Ergo, &c.

¶ 3 Præterea, In quibusdam Ecclesijs dicuntur hæc verba in collatione huius sacramenti, Vngo hos oculos oleo sanctificato, in nomine Patris, &c. Et hoc est